

ת"פ 55913/11/19 - מדינת ישראל נגד גיל חדד

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 55913-11-19 מדינת ישראל נ' חדד

בפני בעניין: כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

גיל חדד

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד שי עציון

ב"כ הנאשם: עו"ד שגיא תירוש

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום, בעבירות גניבה ומרמה והפרת אמונים. במועד הרלבנטי לאישום, הנאשם עבד כמוכס במעבר הגבול "אלנבי".

ביום 30.8.18, סמוך לשעה 23:00, במסגרת תפקידו, תפס הנאשם אצל המתלונן, שעבר במעבר הגבול, מכשיר טלפון מסוג iPhone 7, שלא ניתן היה להכניסו לישראל. הנאשם הכניס את הטלפון לכספת, ולאחר שהמתלונן עזב את המחסום, גנב את הטלפון והכניס אליו כרטיס sim שהיה ברשותו.

על מנת שלא יבחינו בדבר הגניבה הכניס הנאשם מצבע ("טוש") לשקית המכס שבה היה נתון המכשיר והחזירה לכספת.

ביום 1.9.18 מכר הנאשם את הטלפון בחנות טלפונים תמורת 1,200 ₪.

2. הצדדים הציגו הסדר דינו שלפיו הנאשם הודה במיוחס לו והורשע. לא נערך הסדר לעניין העונש אולם הוסכם כי יערך תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם.

3. שירות המבחן הגיש שני תסקירים, שבהם תוארו קורות חייו של הנאשם, מאפייניו האישיותיים והניסיונות לשלבו בטיפול.

הנאשם כבן 47, גרוש, אב לשלושה ילדים ועובד כמנהל חשבונות במוסך. הנאשם סיים 12 שנות לימוד ושירת שירות עמוד 1

צבאי מלא. לקראת סיום השירות חווה אירוע קשה שבעקבותיו הוכר כנפגע טראומה, ואף טופל במשך מספר חודשים לאחר שחרורו, אך לא חש כי מפיק תועלת מהטיפול. לאחר סיום השירות עבד הנאשם במשך מספר שנים כטכנאי בחברת כבלים ובהמשך כבודק בטחוני במכס במשך כשלוש-עשרה שנה. במהלך עבודתו הושעה הנאשם למשך חמש שנים בעקבות הליך פלילי שהתנהל נגדו, ובתקופה זו עסק בטיפול בחבר שסבל ממחלה סופנית והתנדב בעמותות. בשנת 2018 חזר הנאשם לעבוד במכס ועבד שם במשך מספר חודשים, עד לביצוע העבירות בתיק הנוכחי.

הנאשם התחתן בגיל 24 ובני הזוג התגרשו לאחר כחמש-עשרה שנות נישואין.

הנאשם תיאר כי בתקופת השעייתו ממקום עבודתו בת חמש השנים, הוא החל לצרוך תרופה לטיפול בחרדה, ותלותו בה גברה בתקופת הגירושין ולאחריה. השימוש בתרופה השפיע על תפקודו ביום-יום וגרם לו לקוצר רוח ולהתקפי כעס. לפני כשנתיים עבר הנאשם הליך גמילה באשפוזית למשך 21 ימים ומאז אינו נוטל תרופה זו. עם זאת, בעשור האחרון נוהג לצרוך קנאביס בניסיון לטפל בתסמיני הפוסט טראומה, ולדבריו החל בתהליך קבלת אישור רפואי לכך. הנאשם פיתח תלות בקנאביס והוא מבטא לגיטימציה לצריכתו על רקע מצבו הנפשי. לפני כשנתיים החל הנאשם בטיפול במרכז לבריאות הנפש אשר סייע לו במידת מה, ואולם הטיפול הופסק לאחרונה בשל עזיבת הרופא המטפל, והוא ממתין לשילובו מחדש אצל רופא אחר.

לנאשם רישום פלילי קודם משנת 2017 בעבירת סיוע לניסיון קבלת דבר בתחבולה. במקביל לתיק הנוכחי מתנהל נגדו תיק תעבורה, שבו נידון לעונש של שירות לתועלת הציבור, אך לא הייתה אפשרות לשלבו במסגרת, בשל כך שצרך קנאביס ללא היתר.

אשר לעבירה הנוכחית תיאר הנאשם כי גנב את הטלפון מתוך רצון להעניק אותו לבנו, בשל הקושי הכספי שבו היה נתון. הנאשם תיאר עוד, כי טרם השעייתו מעבודתו בגין תיק קודם היה מוערך ואהוב במקום העבודה, כי בתקופת ההשעיה התמודד עם בדידות רבה, וחזרתו לעבודה לוותה ביחסים מורכבים עם סביבתו.

שירות המבחן העריך כי לנאשם תחושות כישלון כהורה וכעובד, וכי תחושות הדחייה פגעו בערכו העצמי וגרמו לו לבצע את העבירות. ההתרשמות היא כי הנאשם הוא אדם שתפקד באופן תקין במישור המשפחתי והתעסוקתי, וניכר כי ההליך שהתנהל כנגדו בתיק הקודם, משבר הגירושין ופוסט הטראומה הציפו התקפי חרדה, פגעו בתפקודו והובילו אותו להתמכרות לתרופות הרגעה וקנאביס. נראה כי במצבים שבהם חש כישלון, הוא עשוי לפעול באופן מרמתי, על מנת למנוע חשיפה עצמית. לצד זאת, לנוכח הרצון לתפקוד נורמטיבי שהביע הנאשם, קבלת האחריות והבעת החרטה על מעשיו, כמו גם ההצלחה להיגמל מתרופות והשתלבות בטיפול נפשי והבנה של הצורך בטיפול הומלץ לדחות את שמיעת הטיעונים לעונש על מנת לעקוב אחר שילוב הנאשם בהליך טיפולי, והדיון נדחה כפי שהומלץ.

בתקופת הדחייה שירות המבחן קיים קשר שבועי עם הנאשם ומעקב על בדיקות לאיתור שרידי סם שמסר, אשר הראו כי הוא ממשיך להשתמש בקנאביס. הנאשם גילה נכונות ליצירת קשר של ליווי ותמיכה, אך לצד זאת השיח סביב השימוש בסמים עורר בו חרדה, הוא לא ביטא רצון או מוטיבציה להפסקת השימוש וטען כי נמצא בעיצומו של תהליך להוצאת רישיון עבור קנאביס רפואי. בנוסף, במהלך תקופת הדחייה, הנאשם הופנה למרכז לבריאות הנפש לשם קבלת טיפול, אך לדבריו, בשל רשימת המתנה ארוכה החל את הטיפול רק ביום 30.5.21.

שירות המבחן ציין כי ישנה חשיבות להמשך ליווי ופיקוח של שירות המבחן, וחרף הקושי להטיל צו מבחן על מי שעושה שימוש קבוע בסמים, הומלץ לגזור עליו צו מבחן למשך שנה. צוין כי אם יצליח הנאשם להפסיק את השימוש בסמים או

לקבל רישיון לשימוש בקנאביס, ניתן יהיה לשלבו בקבוצה טיפולית לאנשים שביצעו עבירות מרמה ורכוש. כן הומלץ לגזור על הנאשם קנס ומאסר מותנה. צוין כי הנאשם לא מתאים לריצוי שירות לתועלת הציבור, וככל הנראה גם לא לעבודות שירות, בשל השימוש הפעיל בסם ללא היתר. בנוסף שירות המבחן העריך, כי עונש מאסר בפועל עלול להביא לנסיגה במצבו.

4. המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות, וביקשה לגזור על הנאשם מספר חודשי מאסר בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה, המצוי באמצע מתחם העונש ההולם. המאשימה הודיעה כי ככל שהנאשם אינו מתאים לריצוי מאסר בעבודות שירות, בשל השימוש בסמים, היא תעתור לעונש של חודשיים מאסר בפועל. המאשימה הדגישה בטיעוניה את הערכים המוגנים באמצעות העבירות ואת מידת הפגיעה של מעשיו של הנאשם בהם, את עברו הפלילי של הנאשם והשימוש הקבוע שלו בסמים ללא היתר. המאשימה תמכה עמדתה בפסיקה.

5. ב"כ הנאשם ביקש לגזור על הנאשם עונש מאסר מותנה וקנס מרתיע ולהימנע מהטלת מאסר בפועל. בטיעוניה הודגשו מצבו הבריאותי והנפשי המורכב של הנאשם, חלופי הזמן מאז ביצוע העבירה והעובדה שבעקבותיה הנאשם פוטר ממקום עבודתו, תוצאה המהווה כשלעצמה סוג של עונש. נטען כי מצבו הנפשי של הנאשם הוא שהוביל אותו לביצוע העבירה, שמבחינת הנאשם, אשר טיפול במסגרת תפקידו ברכוש יקר לאין ערוך, לא היה כל היגיון בביצועה. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם נאבק על קיומו הכלכלי, החברתי ועל מעמדו כאב, הוא מנסה לשוב ולהשתלב בטיפול נפשי ומנסה לקבל רישיון לשימוש בקנאביס. עוד נטען כי הנאשם קיבל אחריות על מעשיו כבר מהרגע הראשון, פיצה את המתלונן, כי הוא מבין את הפסול שבמעשים וההליך הפלילי הרתיע אותו. לבסוף נטען כי עונש של מאסר בפועל יגרום לנאשם נזק בשל מצבו הנפשי. ההגנה תמכה טיעוניה במסמכים רפואיים המתארים את מצבו של הנאשם, רצונו בקבלת טיפול בקנאביס רפואי ואישורי מחלה המתייחסים בעיקר לשנת 2019.

6. הנאשם בדברו האחרון הביע צער ובושה על מעשיו, ואמר כי כבר למחרת ביצוע העבירה התקשר למתלונן והתנצל, ניסה לקבל בחזרה את הטלפון מהאדם שאליו הוא נמכר, והתנצל על מעשיו לפני מנהלו ויתר העובדים.

7. מספר שבועות לאחר שמיעת הטיעונים לעונש הודיע ב"כ הנאשם כי ביום 5.9.21 הונפק לנאשם רישיון לשימוש בקנאביס.

8. לאחר שמיעת הטיעונים לעונש הוריתי לממונה על עבודות השירות להכין חוות דעת בעניינו של הנאשם.

ביום 8.11.21, לאחר בקשות חוזרות ונשנות מהנאשם להמציא מסמכים רפואיים שונים, הודיע הממונה על עבודות השירות כי הנאשם כשיר לרצות עונש זה ללא מגבלות.

מתחם העונש ההולם

9. הערכים המוגנים באמצעות עבירת הגנבה הם רכוש וקניינו של אדם.

10. שוויו של מכשיר טלפון "חכם" עולה על מחירו בשוק, וגניבת מכשיר שכזה כורכת בתוכה גם פגיעה בפרטיותו של בעליו, שכן מכשירים אלה אוצרים בתוכם, בדרך כלל, תמונות, פרטי אנשי קשר, גישה לתיבת דואר אלקטרוני וליושמונים המאפשרים גישה למידע אישי, ולעיתים קרובות גם גישה לכרטיסי אשראי ולארנק אלקטרוני. לעניין זה יפים דבריו של בית המשפט העליון בע"פ 8627/14 דביר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 14.7.15):

"נוסף על אובדן הנגישות והחרדה המתלווה לכך, גניבת טלפון סלולרי מהווה גם חדירה למתחם פרטי ביותר של האדם. הסמארטפון הוא מעין כספת ניידת המכילה תמונות, לעיתים תמונות רגישות, התכתבויות אישיות ומידע פרטי, ולעיתים אף סודי, אשר מעצימים את החרדה מן הגניבה. מרבית המכשירים הסלולריים הנמכרים כיום, הינם "מכשירים חכמים", שמהווים לרוב גם שער כניסה לשלל נכסיו הדיגיטליים של האדם - חשבון דואר אלקטרוני, חשבון פייסבוק ורשתות חברתיות נוספות, אפליקציות עם גישה לחשבון הבנק וכיוצא באלה".

11. עבירת הפרת אמונים של עובד ציבור נועדה לשמור על טוהר המידות בשירות הציבורי, למנוע סטיות מהשורה ולהבטיח כי עובדי ציבור יפעלו לטובת הציבור, וישתמשו בסמכויותיהם מתוך שיקולים ענייניים ועל פי החוק, כפי שנקבע בדנ"פ 1397/03 מדינת ישראל נ' שבס (פ"ד נט(4), 345):

"האיסור הפלילי על הפרת אמונים הוא מכשיר מרכזי למאבקה של החברה לשמירה על טוהר השירות והשורות, למניעת סטיות מהשורה, ולהבטחת אמון הציבור במשרתי הציבור. ביטולה של העבירה או אף צמצומה מעבר לנדרש יפגע בכוחה של החברה להגן על עצמה מפני עובדי ציבור העושים שימוש לרעה בכוח השלטון. כוח זה הופקד בידיהם בנאמנות. הסנקציה הפלילית נועדה להבטיח כי הנאמנות תישמר, וכי כוח השלטון לא יהפך לשלטון הכוח. רוצים אנו לקיים בישראל חברה מתקדמת, הבנויה על מינהל ציבורי תקין, על שלטון החוק, ועל יחסי אנוש המעוצבים על בסיס של יושר, הגינות וטוהר מידות. האיסור הפלילי על הפרת אמונים נועד להבטיח מטרות אלה."

12. הנאשם ניצל את תפקידו, את סמכויותיו לתפוס רכוש של העוברים במעברים, ואת הגישה שהייתה לו לרכוש שנתפס, כדי לגנוב את הטלפון של המתלונן.

13. הנאשם ביצע את העבירות לבדו ומיזמתו. ביצוען דרש מידה מסוימת של תכנון. הנאשם אף נקט בפעולות שנועדו לטשטש את ביצוע העבירה ולמנוע את גילוייה ואת גילוייו כמי שביצע אותה, בכך שהחליף את מכשיר הטלפון שגנב בחפץ אחר ומיהר למכור את הטלפון שעות ספורות בלבד לאחר גניבתו.

14. משנמכר מכשיר הטלפון, מובן כי לא ניתן היה להשיבו לבעליו, ולנוכח המידע האצור בתוך המכשיר, מובן כי פיצוי כספי בשווי המכשיר אין די בו כדי לרפא את הנזק שנגרם למתלונן, שכן אינו מפצה על אובדן המידע. המסמכים שצירף ב"כ הנאשם לתמיכה בטענתו כי שולם פיצוי כספי אינם מלמדים על כך שאמנם שולם פיצוי למתלונן. מתוך מסמכים אלה עולה כי הנאשם ביקש מבעל החנות שלו נמכר הטלפון הגנוב לבטל את העסקה, וכי הנאשם החזיר לבעל החנות סך של 1,200 ₪. אין במסמכים אלה ראיה לכך שהטלפון הגנוב הוחזר למתלונן, או שהמתלונן פוצה בפיצוי כספי כלשהו על ידי הנאשם.

15. מכל מקום, אין בפיצוי הכספי כדי לפצות על הנזק שגרמו מעשיו של הנאשם לתדמיתו של השירות הציבורי ולתדמיתה של מדינת ישראל בעיני העוברים בשעריה.

16. גניבת מכשירי טלפון ניידים היא תופעה נפוצה, בשל זמינותם הגדולה של המכשירים והקלות הרבה שבה ניתן לגנובם. בין היתר מטעם זה, מצאו בתי המשפט, לעיתים, להחמיר בעונשים על גניבת מכשיר טלפון סלולרי. עם זאת, עיון בפסיקה מלמד כי בגין עבירה של גניבת פלאפון בלבד נגזרו עונשים במנעד רחב, החל משירות לתועלת הציבור, לעיתים אף ללא הרשעה (ראו למשל ת"פ (ק"ג) 52022-06-17 **מדינת ישראל נ' דתחייב** (16.9.18); ת"פ (י-ם) 16061-09-14 **מדינת ישראל נ' ממן** (28.12.15); ת"פ (י-ם) 14271-07-15 **מדינת ישראל נ' בורטובי** (16.6.16) ועד לעונשי מאסר בפועל (ראו למשל רע"פ 6365/13 **קליינר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנו 23.9.13); עפ"ג (מרכז) 18093-01-11 **קרוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנו 8.2.11); עפ"ג 34135-02-18 **ג'עביץ נ' מדינת ישראל** (17.7.18)).

17. אשר לעבירת הפרת האמונים, בית המשפט העליון עמד על חשיבות הצורך בענישה מרתיעה למבצעה. ראו לדוגמה ע"פ 1044/12 **סער נ' מדינת ישראל** (10.12.12):

"קיימת חומרה רבה בעבירת הפרת אמונים מצד עובד ציבור בשל החשיבות של הערכים המוגנים העומדים בבסיס העבירה. החשיבות שבהגנה על ערכים אלה מתעצמת נוכח גילויים גוברים והולכים של שחיתות ציבורית במסדרונות השלטון. המאבק על אלה יכול להיעשות באמצעות העברת מסר ברור של מאבק נחרץ לקיומו של מערך ציבורי ראוי ולכן יש צורך בענישה מרתיעה".

18. לנוכח האמור לעיל, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם הוא בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות למספר חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה. עם זאת, לא אחמיר עם הנאשם מעבר לעמדת המאשימה, אאמץ את המלצתה, ואקבע מתחם עונש הולם שבין שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב למספר חודשי מאסר בפועל או בעבודות שירות.

העונש המתאים לנאשם

19. שקלתי לזכות הנאשם את הודאתו במיוחס לו, המגלמת קבלת אחריות על המעשים והבנה של הפסול בהם. אלה

מפחיתים את הסיכון להישנות העבירות.

20. עם זאת יש לתת את הדעת לכך שאין זו מעורבותו הראשונה של הנאשם בפלילים, ולו רישום פלילי קודם אחד ללא הרשעה, בעבירת סיוע לניסיון לקבל דבר בתחבולה, שבגינה נגזרו עליו התחייבות ושירות לתועלת הציבור. ההליך הפלילי הקודם שהתקיים בעניינו של הנאשם, גם אם הסתיים בעונש מינורי, הוביל לחמש שנות השעיה מעבודתו, המהוות כשלעצמן עונש כבד. למרבה הצער השלכות אלה לא מנעו מהנאשם מלשוב ולבצע עבירות, תוך ניצול תפקידו, מעמדו וסמכויותיו, ועל כן נדרשת מידה של הרתעה בקביעת העונש שייגזר עליו.

21. תרומתו של הנאשם למדינה במסגרת שירותו הצבאי, והפגיעה ממנה סובל בעקבות השירות הם וודאי נתונים המצדיקים הקלה בעונשו. עם זאת, בנסיבות המקרה דנן, בשעה שבה הנאשם שולב לפני זמן לא רב בטיפול נפשי, בשעה שהקשר שלו עם שירות המבחן התמצה בשיחות מעקב, והגם שלאחרונה קיבל רישיון לשימוש בקנביס (ובשים לב לעובדה שעשה שימוש בסמים גם ללא רישיון), מובן כי סוגיית הטיפול אינה יכולה לקבל משקל ממשי בקביעת עונשו של הנאשם, לא כל שכן אינה יכולה להצדיק חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם.

22. מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, מחייב לגזור על הנאשם עונש המצוי בחלקו האמצעי של מתחם העונש ההולם- מספר חודשי מאסר בעבודות שירות. נסיבות אלה אינן מאפשרות לגזור על הנאשם עונש כספי בלבד או עונש הצופה פני עתיד בלבד או להסתפק בשני אלה, שהם עונשים שאינם הולמים את העבירות שבהן הורשע.

23. לנוכח האמור לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 75 ימי מאסר בעבודות שירות.

הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 13.1.22 בשעה 8:00 במפקדת מחוז דרום של שירות בתי הסוהר.

ב. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירה לפי סימן ד' או סימן א' לפרק ט' לחוק העונשין התשל"ז-1977 או עבירה לפי סימן א' לפרק י"א לאותו החוק.

ג. פיצוי לנפגע העבירה, עלי אבו דאיה, ₪ 1,400 הפיצוי ישולם עד ליום 15.12.21. המאשימה תעביר את פרטי המתלונן למזכירות בית המשפט עד ליום 1.12.21.

24. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

25. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ה' כסלו תשפ"ב, 09 נובמבר 2021, בנוכחות הצדדים.